

Es refereix, a continuació, a la qüestió social i diu que no cal pensar que aquesta ofegui la causa substancial del catalanisme. N'hi ha que venen dient que tot el que fa referència al plet del nacionalisme català es mort; i diuen que es mort perquè, degut a les excepcionals circumstàncies dels presents moments, hom no pot expressar-se amb aquella amplitud que caldria.

Però aquesta gent prediquen en el buit. I si no, mireu el que passa fins en estats de coses com els presents: qualsevol motiu, literari, artístic, serveix d'ocasió per a esplèndides manifestacions catalanistes. Així, avui, vosaltres, tot el poble de Montornés, esteu fent un gran acte d'afirmació nacionalista, amb motiu d'honorar aquell home excels, que es diu Enric Prat de la Riba, al qual honoreu no tant com a persona, sinó com a representant d'un ideal, de l'ideal de Catalunya en les manifestacions del qual ell fou seny ordenador.

No és aquesta ocasió per parlar d'afers electorals; però jo no sabria deixar de retre homenatge més sincer al poble de Montornés, pel seu comportament noble i ciutadà; no precisament per haver donat uns vots mes o menys a la Lliga Regionalista, sinó per haver sabut rebutjar dignament les ofertes d'aquells que, en nom de la religió, de l'ordre i de l'unitat política, volien mercadejar amb les vostres consciències.

Cal que aquest exemple de Montornés s'eixampli arreu. Cal que la consciència ciutadana sigui la que domini en tots els pobles de Catalunya. No sols aquesta consciència ciutadana, sino també el vostre esperit catalanesc.

Perquè es absolutament necessari realitzar substancialment la «recatalanització» de la nostra Pàtria.

Es això necessari perquè l'Estat espanyol està en una situació tristíssima, està en una situació tan feble que un molt lleu podria tirar-ho en orris.

Ja sabem què fa i com «treballen» els homes centralistes. Ni ha prou amb recordar que ara, avui, a l'any 1919, encara ens havem de regir per un pressupost engiponat, Déu sap com, l'any 1914.

Aquests homes del centralisme, que no saben crear escoles, ni carreteres, ni telèfons, aquests homes no sols no governen sino que no deixen governar.

Si almenys aquets partits que es diuen de la unitat política ens deixessin a nosaltres fer la feina, servant i tot la unitat moral de l'Estat, nosaltres, que estem en condicions de poder conèixer bé les necessitats de la nostra terra, nosaltres, que en rebem cada dia i a cada moment els batecs de la seva vida i les sensacions de la seva manera especial de ser, podríem fer una tasca de govern, d'enaltiment, de cultura, de civilitat, sense que ningú ens destorbés.

En aquestes greus circumstàncies, en que tan agitada és la qüestió social, no solament a Catalunya, sino arreu d'Espanya, ¿què poden fer aquests senyors del centralisme que, no ja davant el problema general espanyol, sino davant del conflicte relativament local de Madrid, en la qüestió dels empleats, estan realitzant una tasca anàrquica?

Quina garantia ofereixen uns partits polítics, uns governs d'aquesta mena, davant la complexitat de les qües-

tions vives, de les qüestions socials? ells, que en polítiques i petites escenes d'entre bastidors, en son mestres, sí; però que no demostren la mes elemental capacitat per als grans problemes de govern.

Un Estat així no pot continuar pas gaire més en aquesta pendent fatal. No pot passar gaire més temps sense que l'Autonomia de Catalunya s'imposi com una força, com un fet ineludible.

No ens agrada fer de profetes per a dir que dins tal límit de temps l'autonomia ha de venir a Catalunya. El que podem sense profetitzar es que l'ideal autòmic de Catalunya no pot deixar de complir-se.

Els tractadistes dels problemes nacionalistes del món venien dient que arribaria el dia de llur solució; tampoc no deien quan, però veu's aquí que ja és arribada l'hora i avui ja sabem com han ressorgit una sèrie de nacionalitats que es trobaven endogalades.

Fins la mateixa Irlanda veu venir ràpidament l'hora de les seves reivindicacions, i això que ha d'arborar-les en front d'un imperi tant fort i victoriós com és el Britànic. I que per viure en un règim autòmic li caldria que la gran Bretanya li otorgués fortíssimes quantitats pecuniàries.

Què no ha d'ésser, doncs, de la causa de Catalunya, que no té en contra seu un Imperi Britànic, ni de bon tros, i que compta en ella mateixa amb tants elements de vitalitat i que és tant rica?

Una llarga ovació corona les darreres paraules de l'il·lustre orador.

En Puig i Alfonso

Expressa la seva satisfacció per assistir a un acte de homenatge al patrici català per autonomia, N'Enric Prat de la Riba, així com als benemèrits Estapà i d'Argila.

Això demostra que els pobles i les col·lectivitats saben correspondre a aquells homes que han contribuït a l'enriquiment espiritual i econòmic dels mateixos.

Diu que com a pertanyent a la colònia de Martorelles, es permet proposar a l'alcalde, allí present, que, seguint l'exemple de Montornés, acordi l'Ajuntament de Martorelles dedicar també l'homenatge degut al Mestre.

Grans aplaudiments.

En Vallès i Pujals

Aquesta festa gaia del poble de Montornés podríem dir que és com una Festa Major del Vallès. I es amb singular encert que heveu escollit aquest bell temps de l'any, en que brillen els fruits madurs de les vinyes, després de haver esperat tot un any, havent passat tempestats i amenaques de tota mena dels accidents atmosfèrics.

Preguem a tots els confreres amb els que efectuém el canvi dels numeros, que remetin els seus envios a la redacció de LA VEU DEL VALLÈS, Plaça del Bestiar n.º 7, 1er Granollers